

ISSN 2521-1366 (Online), ISSN 2415-802X (Print)

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

***Альманах
наукового товариства «Афіна»
кафедри культурології та музеєзнавства***

Випуск 21

Засновано у 2003 році

Рівне – 2021

ББК 71.0

А 43

УДК 008:168.522

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ: Альманах наукового товариства «Афіна» кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства. Вип. 21 / За ред. проф. В. Г. Виткалова. Рівне : РДГУ, 2021. 126 с.

Головний редактор:

Виткалов С.В. – доктор культурології, професор, професор кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ

Редакційна колегія:

Чміль Г.П. – доктор філософських наук, професор, дійсний член (академік) Національної академії мистецтв України, директор Інституту культурології Національної академії мистецтв України (голова редколегії)

Виткалов В.Г. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ (заступник головного редактора, відповідальний секретар)

Випих-Гавронська А. – доктор мистецтвознавства (габілітований), професор, проректор відділу розвитку Академії ім. Я. Длугоша (Польща)

Петрова І.В. – доктор культурології, професор, завідувач кафедри івент-менеджменту та індустрії дозвілля, Київський національний університет культури і мистецтв

Єфіменко А.Г. – доктор мистецтвознавства, професор Українського Вільного університету (Мюнхен, Німеччина)

Пелех Ю.В. – доктор педагогічних наук, професор, проректор із науково-педагогічної та навчально-методичної роботи РДГУ

Потапчук Т.В. – доктор педагогічних наук, професор кафедри пісенно-хорової практики та постановки голосу РДГУ

Круль П.Ф. – доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри теорії та історії виконавського мистецтва ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника»

Кушнарєнко Н.М. – доктор педагогічних наук, професор, проректор із наукової роботи ХДАК

Постоловський Р.М. – кандидат історичних наук, професор, ректор РДГУ

Сабадаш Ю.С. – доктор культурології, професор, завідувачка кафедри культурології та інформаційної діяльності Маріупольського державного університету

Стоколос Н.Г. – доктор історичних наук, професор, завідувачка кафедри релігієзнавства і теології Національного університету «Острозька академія»

Швецова-Водка Г.М. – доктор історичних наук, професор, професор кафедри документальних комунікацій та бібліотечної справи РДГУ

Яремко-Супрун Н.О. – доктор мистецтвознавства, професор кафедри музичного фольклору РДГУ

Рецензент:

Гончарова О.М. – доктор культурології, професор, професор кафедри музеєзнавства і пам'яткознавства Київського національного університету культури і мистецтв

Науковий редактор і упорядник випуску – **проф. Виткалов В.Г.**

Видання зареєстровано ISSN International Centre (Paris, FRANCE): ISSN 2521-1366 (Online), ISSN 2415-802X (Print)

Видання індексується: Index Copernicus (Польща), Google Scholar, Cosmos (США) та Research Gate, Research Bible (Німеччина); CEEOL; Cite factor; European Reference Index for the Humanities (ERIH), Збірник поданий на порталі Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського в інформаційному ресурсі «Наукова періодика України».

Редакція не завжди поділяє точку зору автора. За точність наведених цитат, імен, прізвищ, дат відповідальність несуть автори.

Друкується за рішенням вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 8 від 26 травня 2022 р.)

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації, серія КВ № 15561-4033 Р. Зареєстровано Міністерством юстиції України, наказ № 1489/5 від 18.08.2009 р.

9. . Khadzhohlova E. Oleh Bakovskyi: davaite meniat mentalytet [Електронні ресурс]. Rezhym dostupa k ystochnyku: http://jazzclub.lutsk.ua/index.php?option=com_content&view=section&layout=blog&id=3&

10. . Shliakhy harmoniinoho natkhennia. 75 rokiv Rivnenskii oblasnii filarmonii. *Mystetskyi litopys* / red.-uporiad. B. Stoliarchuk. Rivne : vyd. O. Zen, 2015. 580 s.

RIVNE REGION MUSIC FESTIVALS AS A FACTOR OF ATTITUDE CHANGE TO THE FIELD OF LEISURE TIME

Filiarovska Anna – candidate of higher education of the I (bachelor's) level 034 «Culturology» specialty, Rivne State Humanitarian University, Rivne

The essence of music festivals and their efficiency during the folding of the new system of cultural services is revealed. Emphasis is placed on the most typical festival events available in Western Polissya, in the process of which the aim is to investigate this phenomenon at the regional level, revealing the most famous cultural events. Emphasis is placed on effective forms used by organizers in the region.

Key words: regional cultural practice, festival, modern cultural space, organizational aspect.

UDC 477.2.49

RIVNE REGION MUSIC FESTIVALS AS A FACTOR OF ATTITUDE CHANGE TO THE FIELD OF LEISURE TIME

Filiarovska Anna – candidate of higher education of the I (bachelor's) level 034 «Culturology» specialty, Rivne State Humanitarian University, Rivne

The relevance of the topic is revealed in the study of regional festival events in the context of the development of cultural practice in Ukraine, identifying the evolution of the festival movement and its tendencies in modern conditions. Emphasis is placed on the essence and importance of this cultural phenomenon in the development of Ukrainian society.

The methodology of scientific research is based on the use of a set of methods, including historical and culturological analyses, convention analysis, which ultimately provide an opportunity to identify the potential of regional festival practice in improving the spiritual climate of society.

The scientific novelty of the study is to clarify the potential of festival events, which take place over the years in the Western Polissya ethnoregion, their most original directions and the possibility of further forecasting the use of various festivals in modern tourism practice and transforming the region into an attractive investment area, which is able to promote domestic cultural practice in the world.

The practical significance of the study lies in the use of collected and critically considered material in further research practice, an attempt to expand the potential of national culture and with a help of this phenomenon.

Key words: regional cultural practice, festival, modern cultural space, organizational aspect.

Надійшла до редакції 5.04.2022

УДК 443.2.15

КУЛЬТУРНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РЕГІОНУ ЯК ЧИННИК ПОШУКУ НОВИХ ФОРМ ЙОГО ПРЕЗЕНТАЦІЇ

Лакіда Анастасія – здобувачка вищої освіти II (магістерського) рівня спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності», Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне
<https://orcid.org/0000-0001-5768-7403>
as7ka.lnu@gmail.com

Аналізується роль і значення місцевих клубних закладів у системі культурного обслуговування (на прикладі діяльності МБК м. Шепетівка Хмельницької обл.); виявляється його творчий потенціал крізь призму здобутків художніх колективів закладу. Наголошується на важливості культурно-дозвілєвої діяльності в карантинних умовах, які спонукають творчих працівників шукати нових форм роботи з місцевим населенням. Підкреслюється важливість фахової підготовки на регіональному рівні, оскільки сучасна клоуна мережа функціонує не зовсім ефективно саме через цей чинник.

Ключові слова: Шепетівський міський будинок культури, культурно-дозвілєва практика, епідеміологічна ситуація.

Постановка проблеми. Сьогодні культура і мистецтво – індикатор прогресивного поступу територіальних громад та ресурс відновлення активного соціального життя. Культура становить не лише потужний засіб збереження єдності поколінь, підвищення престижу та створення інвестиційної привабливості регіону, а також є важливим інструментом формування демократичного громадянського

суспільства [2]. Виходячи з цього, культурний потенціал, як складний соціальний феномен, вимагає пошуку нових форм його презентації на регіональному рівні, оскільки сьогодні мережа установ культури переважної більшості районів знаходиться у стані стагнації і не виконує своїх провідних функцій. Визначення досліджуваної сфери саме як пошуку нових форм презентації регіону з акцентом на культурному мистецтві є сьогодні найбільш доцільним і актуальним.

Огляд останніх публікацій. Загалом в останньому десятиріччі опубліковано низку наукових праць, предметом уваги авторів яких є висвітлення різноманітних аспектів територіального потенціалу культури. Вивчення змісту регіональних культурних процесів широко дослідив проф. РДГУ С. Виткалов [1]. Науковцем сформовано аргументоване враження про сучасний культурний потенціал Західного Полісся, зокрема й Рівненщину, що є підґрунтям для наступних досліджень із культурно-мистецької проблематики в інших регіонах України, зокрема і Шепетівщини. Це можна стверджувати і стосовно інших його монографічних видань, зокрема спрямованих на дослідження ролі кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ, в якій значна частина матеріалу присвячується аналізу соціокультурної ситуації в Україні загалом і ролі конкретного освітнього підрозділу в особі названої вище кафедри, зокрема [1]. Украй корисним для практиків галузі у цій книзі є й широкий аналіз стану організації культурно-дозвілдової діяльності упродовж 50-ти років в регіоні, а також низка пропозицій і для управлінського складу галузі, і для практиків стосовно організації цієї важливої сфери.

До розкриття змісту культурного потенціалу регіону і виявлення основних форм його територіальної презентації зверталися С. Задворний [2], М. Мальська [3], Н. Флінта [5], у розвідках яких зроблено акцент на регіональних особливостях культурного потенціалу, його просторових складових та окремих елементів. Навіть цей побіжний аналіз історіографічної бази засвідчує важливість окресленого виду діяльності для сучасної культурної практики.

Крім того, зважаючи на фактичну відсутність висвітлення нових форм діяльності конкретної локації, а саме Шепетівського міського будинку культури (МБК), у роботі використано відповідну *джерельну базу*, основою якої слугували план роботи Шепетівського МБК за різні періоди, його звіти, плани підвищення кваліфікації працівників культури району, сценарні плани, звіти відділів; контент сайтів Шепетівського МБК [6], відділу культури Шепетівської міської ради [8], практичний досвід авторки, а також низку інтерв'ю, проведених нею серед працівників закладу, відвідувачів чи керівників галузі району, що дозволило об'єктивно проаналізувати комплекс проблем, пов'язаних із презентацією нових форм діяльності Шепетівського МБК, його місцем у культурному просторі.

Мета статті – дослідити культурний потенціал зазначеної установи культури у пошуку нових форм його презентації.

Виклад матеріалу дослідження. Предметом регіонального дослідження культури є взаєморозташування їх елементів, просторових зв'язків та територіальних суспільних утворень (формувань, об'єднань, систем, структур) та їх функціонування. Поєднання на порівняно невеликій території закладів спричиняє виникнення первинних форм територіальної організації, зокрема культурно-мистецьких центрів [2]. Виходячи із зазначеного, первинною формою територіальної організації культурно-мистецької сфери регіону є заклад культури.

Розглянемо ефективність функціонування наявних художніх колективів, що складають культурно-мистецький потенціал м. Шепетівка Хмельницької обл.

Шепетівський МБК сьогодні виконує соціокультурні функції, впливаючи на систему відповідного культурного обслуговування населення. Діяльність міського будинку культури спрямована на підготовку та проведення культурно-мистецьких заходів із метою забезпечення змістовного дозвілля, естетичного виховання молоді, підвищення рівня освіти та культури населення міста, покращення роботи колективів художньої самодіяльності та любительських об'єднань.

Саме на сцені цього закладу під керівництвом творчих працівників відбуваються усі найголовніші події, заходи та зустрічі міста. Таким чином, міський будинок культури є об'єднуючою ланкою та місцем, де на культурно-масових заходах зустрічаються усі творчі, літературні, освітні та інші колективи міста – від музичної школи та муніципального оркестру до закладів освіти.

Аналізуючи здобутки Будинку культури, потрібно відзначити, що більша частина діяльності у 2020 р. пройшла в системі «онлайн», як зрештою, в усій країні. Разом із тим керівники колективів освоїли нові методи роботи у нових системах: «Zoom», «Google meet», Skype. Це стало своєрідним викликом як для викладачів, так і для усіх учасників культурно-освітнього процесу. Працівники усвідомлюють нині, що робота колективів не повинна припинятися за жодних обставин. Тому художні колективи заохочували глядачів своїми програмами зі сторінок соціальних мереж, а відтак навчилися основ відео справи, знімаючи та монтуючи сюжети та відео виступи, відео-листівки. В даних умовах керівники в більшій мірі

сконцентрувалися на індивідуальних формах та роботі у малих групах, що сприяло якісно кращому рівню підготовки вихованців. Це знайшло відображення у численних перемогах в Онлайн та Офлайн конкурсах.

У 2020 р. Шепетівський міський будинок культури представляли 16 колективів різних напрямів і жанрів, серед яких сім колективів мають звання «народний» / «зразковий»: Народний аматорський ансамбль української пісні «Колорит» (кер. О. Башинська); Народний аматорський джазовий ансамбль «Диксиленд» та муніципальний естрадно-духовий оркестр (кер. І. Кабацій); Народний аматорський ансамбль «Ретро» (кер. Л. Легка); Народний аматорський театр танцю «Віват» (кер. О. Новомодна); Народний аматорський театр «Браво» (кер. Г. Червінська); Зразковий театр естрадної пісні «Водограй» (кер. Л. Полуденко) [9]. Також при будинку культури функціонує клуб патріотичного виховання «ОТГ 23» (кер. О. Драчук). Маючи такий статус, вони ведуть широку популяризаторську діяльність, забезпечуючи місцеве населення якісними художніми програмами.

Активну участь у творчих заходах МБК та житті громади беруть: хоровий колектив «Ветеран» (кер. А. Шнайдер); хореографічна студія «Тріумф» (кер. А. Власюк); дитяча театральна студія «Дивовижні» (кер. Ю. Рабчевська); ансамбль скрипалів «Експромт» (кер. О. Кабацій); гурток чирлідінгу «На стилі», а також вихованці 3-х підготовчих студій народних колективів: театру танцю «Віват», театру естрадної пісні «Водограй» та театру «Браво».

Візначимо, що художні колективи постійно працюють над удосконаленням виконавського рівня, оновленням репертуару, пошуку актуальних і сучасних методик роботи. До прикладу, ЗТЕП «Водограй» взяв участь у тематичних вечорах «Соборність розуму, духу і серця», із вшанування Героїв Небесної Сотні «Не серед нас, та разом із нами в серцях, у пам'яті, в думках» [9]. Наприкінці 2020 р. «Водограй» отримав перемоги у дистанційних конкурсах: Міжнародному багатожанровому конкурсі мистецтв «A GALAXY OF WINNERS» (три І місця у різних вікових категоріях) та Всеукраїнському багатожанровому конкурсі мистецтв «Різдвяний калейдоскоп талантів» (три І місця у різних вікових категоріях);

Народний аматорський ансамбль української пісні «Колорит» цього річ відзначив 30-річчя і з цієї нагоди відбувся його творчий звіт.

Працівниками міського будинку культури приділяється велика увага вивченню та успадкуванню традиційної культури (святкових традицій, фольклору, декоративно-ужиткового мистецтва, дозвілля). З цією метою колектив продовжує вивчати і популяризувати українські обряди та пісні. Так, «Колорит» додав до своєї скарбнички: ІІ місце в обласному дистанційному огляд-конкурсі народних звичаїв та обрядів «Стелися, барвінку», І місце в обласному дистанційному фестивалі «Я-артист», ІІ місце у Всеукраїнському дистанційному фестивалі української пісні «Щира пісня над Жердям летить». Цей ансамбль відтворив обрядове дійство на свято Колодія «Ходімо Колодію, на нашу затію» для містян у міському парку культури та відпочинку (вересень 2021 р.).

Народний аматорський ансамбль «Ретро» також відомий у місті і в будинку культури, важко згадати заходи без їх участі. Найяскравішим із них є тематичний захід «Була в їхньому житті війна» [9]. Також колектив підготував кілька цікавих відеовітань для інтернет-мережі, серед яких: «Я – українка», які презентував на оглядах до Дня молоді та Дня Конституції України, а також «Я своє місто люблю» – до Дня міста, «Ти повертайся» до Дня Збройних сил України.

Співочі колективи МБК «Ретро», хор «Ветеран», ЗТЕП «Водограй» та «Колорит» віншували та колядували на Х ювілейному фестивалі колядок та щедрівок «Різдвяна зірочка» та новорічному привітанні з нагоди відкриття головної новорічної ялинки міста «Передзвоном на поріг вже ступає Новий рік».

Музичний жанр, представлений трьома колективами: муніципальний оркестр, народний аматорський колектив «Диксиленд» та ансамбль скрипалів «Експромт», також ефективно розвивався впродовж року завдяки синергії професійних музикантів і музикантів – аматорів. Муніципальний оркестр є візитівкою міста і жоден вагомий захід важко уявити без їх музичного супроводу. Серед головних подій, в реалізації яких брали участь музиканти, можна виділити: музичний супровід урочистого мітингу та церемонії підняття Прапора України з нагоди Дня Державного Прапора України; концерт муніципального естрадно-духового оркестру з нагоди Дня незалежності України у парку культури та відпочинку Шепетівки.

Джаз-бенд «Диксиленд» взяв участь у концертній програмі в межах тематичного заходу, присвяченого 31-й річниці виведення обмеженого контингенту радянських військ із ДР Афганістан. Цей колектив переміг в обласному дистанційному огляд-конкурсі аматорських ансамблів духових інструментів та духових оркестрів (диплом І ступеня) [9].

Шепетівський муніципальний естрадно-духовий оркестр здобув перемогу й в обласному дистанційному огляд-конкурсі аматорських ансамблів духових інструментів та духових оркестрів (диплом І ступеня). Тоді як ансамбль скрипалів «Експромт» підсилює звучання оркестру та надає йому надзвичайної мелодійності та чутливості.

Студія раннього естетичного розвитку дітей «Пізнайко» успішно продовжує працювати й надалі. Заняття студії проводяться регулярно за спеціальним розкладом та програмою. В умовах карантину робота повністю перейшла в онлайн-режим. Заняття проводились на платформі Zoom. Разом із тим, діти вже виступили на «великій сцені», зокрема на заході «Передсвяткові капризи Принцеси» з програмою «Миколай йде».

Поетику тіла та спробам висловлювати думки пластикою на заходах допомагають вихованці хореографічних колективів. Народний аматорський театр танцю «Віват» упродовж року продемонстрував цілеспрямованість та працелюбність, що виявилось у численних перемогах на конкурсах і фестивалях різного штибу. Серед них Всеукраїнський фестиваль-конкурс «Я –зірка!» м. Вінниця (Диплом та кубок за II місце); обласний багатожанровий дистанційний конкурс «Я – артист» (м. Хмельницький, дистанційна участь) (Лауреат I та II премії); II Всеукраїнський фестиваль-конкурс «Срібне сяйво-2020» м. Хмельницький (дистанційна участь, здобуто перші три нагороди); Всеукраїнський фестиваль-конкурс мистецтв «Атом добра та любові» м. Нетішин (дистанційна участь, Диплом I ступеня та кубок); змагання зі спортивно-бальних танців «Алея слави» м. Рівне (Диплом та медаль за I-IV місце); Кубок Західної України IUDE «INTISAR DANCE» м. Хмельницький (Диплом та кубок за I місце); Міжнародний конкурс-фестиваль мистецтв «UKR WEST ART FEST» м. Трускавець (Диплом та кубок лауреата II та III премії); Міжнародний фестиваль-конкурс «Кубок Фараона» Єгипет (Диплом та кубок лауреата за I та II місце). Із червня в МБК активно почав працювати новостворений колектив – гурток чирлідінгу «На стилі», який взяв участь в естафеті вітань до Дня міста з флешмобом «Літай» та до Дня міста з номером «Україна моя» [9].

Цікаво і завжди креативно розгортається робота в «акторському цеху», адже МБК представлений двома театральними колективами. Народний аматорський театр «Браво» впродовж року підготував читців для важливих загальноміських тематичних заходів: до Дня Соборності України, на вшануванні Героїв Небесної Сотні, пам'яті Героїв Крут, до Дня пам'яті загиблих в АТО. Актори відзняли низку цікавих відеопрограм до свят: «Привітай свою матусю», історичний відео-колаж до Дня Конституції України «Лідери думок минулого звертаються до нащадків» [9].

Актори театру у якості аніматорів провели цікаві забави та танці на центральній площі для дітей міста в межах ігрової програми «Танці-зігріванці».

Яскраво презентує роботу творчих колективів мережа Інтернет та соціальні мережі. Народний аматорський театр «Браво» обіграв відео –лістівку «Яке минуле в Шепетівки?.. Магдебурзьке право» для соціальних мереж. Також відбувся творчий звіт народного аматорського театру «Браво» на сторінках соціальних мереж. Здійснено трансляцію підготовленого акторами відео театралізованого дійства «Ой, Андрію, даруй нам надію» у соціальних мережах [9]. За власні художні здобутки колектив здобув перемоги в обласних конкурсах: «Я Артист» (онлайн), м. Хмельницький (Театральна творчість – III місце; художнє слово – III місце) та «Шарварок на Хмельниччині» (м. Хмельницький).

Театр-студія «Дивовижні» за рік підготувала кілька реприз, а також багато відео-виступів для соцмереж: актор театру-студії Т. Зайчук привітав жінок гуморескою «Чоловіча доля» на святковому концерті в медичному училищі. У карантинних умовах «Дивовижним» сподобалося готувати відео-лістівки до святкових дат: «Стильний чепчик про Шепетівку», до свята Івана Купала (уривок із твору «Сорочинський ярмарок» у виконанні А. Тимошенко); до Дня Незалежності (мотиваційний твір MONATICA «Мріяти не шкідливо»), до Дня козацтва (уривок із твору «Тарас Бульба») [9].

Однією з нових форм організації, які використовують у практичній діяльності МБК є фестивалі-конкурси. Прикладом є участь у Всеукраїнському фестивалі-конкурсі «Срібне сяйво-2020» (II місце – А. Тимошенко (художнє читання) та обласному фестивалі-конкурсі «Я Артист – онлайн» (III місце – театральна творчість).

Усі заходи, що проводилися МБК, висвітлювалися на сторінках місцевих періодичних видань, а також на інтернет-сторінці у соціальній мережі facebook, сайті закладу та каналі Youtube.

Разом із тим, Шепетівський МБК як методичний центр проводить навчання та підвищення кваліфікації працівників. Так, протягом 2020 р. проведено 3 семінари, майстер-класи та творчі студії, що дає змогу місцевим фахівцям покращити власне позиціонування у культурному просторі.

Реалізація художньо-масової роботи в Шепетівському МБК відбувається у співпраці з органами державної влади, бібліотеками, закладами освіти, громадськими організаціями. Зокрема, колектив міського будинку культури співпрацює з такими громадськими організаціями, як ГО «Шепетівська спілка захисту прав дітей та молоді з інвалідністю внаслідок інтелектуальних порушень та інших особливостей розвитку «Діти сонця», дитяча громадська організація «Клуб бального танцю «Інеш», міською радою ветеранів війни, Шепетівською спілкою ветеранів Афганістану, ГО «ОТГ-23», церковними громадами, державними та приватними підприємствами. Творчим результатом такої

співпраці є різні за формою, тематикою та потребами міста культурно-дозвілєві, патріотичні та розважальні, масові заходи, присвячені річному святковому календарю та концертних програм присвячених до державних, міських, професійних свят, мітингів, вечорів пам'яті.

Заклади культури є і залишаються осередками розвитку творчих ідей та втілення їх в життя. Пріоритетними напрямками розвитку галузі культури в районі є забезпечення умов для творчого розвитку особистості, підвищення культурного рівня та естетичного виховання громадян, захист і збереження культурної спадщини як основи національної культури, відродження та збереження національних традицій, свят та обрядів. Працівники культури, аматори сцени формують позитивний імідж закладу культури на основі запроваджених нових форм і методів роботи.

Висновки. Розглянуті теоретичні напрацювання С. Виткалова, С. Задворного, М. Мальської, Н. Флінти та й власний практичний досвід автора дають можливість сформулювати наступні положення: під сферою культурного потенціалу регіону розуміємо систему взаємопов'язаних мистецьких закладів, установ, організацій і підприємств різних форм власності, їх структурних підрозділів, художніх колективів, окремих митців, громадських організацій, які діють у відповідному регіональному культурному просторі та безпосередньо задіяні у виробництві, розповсюдженні, організації споживання товарів і послуг культурного, художньо-декоративного призначення.

Проведений аналіз відповідної джерельної бази об'єкту нашого дослідження, а також власної практичної діяльності, надав можливість сформулювати наступне: первинною формою територіальної організації культурно-мистецької сфери регіону є заклад культури. В м. Шепетівка таким закладом є структурний підрозділ мережі установ культури району, Шепетівський МБК. Будинок культури відчуває на собі всі виклики сучасності і є осередком культурно-мистецької діяльності дітей та молоді міста, культурним центром із гуртками та секціями (хореографічні та театральні студії, вокальні гурти, хорові колективи та ансамблі співу, дитячі театри). Зусиллями працівників активно впроваджуються як масові (організація свят, форумів, літературних вечорів, виставкової діяльності) так і групові дозвілєві форми роботи з молоддю (гурткова робота, майстер-класи), значна частина яких у 2020 р. відбулася в системі «онлайн». Загалом, міський Будинок культури є тим місцем, де на культурно-масових заходах зустрічаються усі творчі, літературні, освітні та інші колективи міста – від музичної школи та муніципального оркестру до закладів освіти, об'єднуючи кращий творчий потенціал міста в різноманітних заходах. Отже, Шепетівський МБК став осередком культурного потенціалу регіону, презентуючи традиційне мистецтво шляхом створення колективів різних напрямів і жанрів, започаткування художньо-мистецьких імпрез (свят, фестивалів, конкурсів, мистецьких проектів), розвитку аматорської творчості, організації змістовного відпочинку дітей та молоді.

Список використаної літератури та джерел

1. Виткалов С. В. Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності : монографія / За ред. проф. В.Г.Виткалова. Рівне : ПП ДМ. 2012. 416 с. Він же: Вища культурологічна освіта в Україні: регіональний дискурс: на прикладі діяльності кафедри івент-індустрії, культурології та музеєзнавства РДГУ: моногр.-довідк. вид. Рівне : А. Брегін, 2021. 550 с., іл.
2. Задворний С. І. Територіальна організація культурно-мистецької сфери регіону (на матеріалах Хмельницької області): дис... канд. екон. наук. Тернопіль. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. Тернопіль, 2016, 246 с.
3. Мальська М. П. Просторові системи послуг (теорія, методологія, практика): монографія. Київ : Знання, 2009. 363 с.
4. Мезенцев К. В. Регіональний розвиток в Україні: суспільно-просторова нерівність і поляризація: монографія. Київ : ДП «Прінт сервіс», 2014. 132 с.
5. Флінта Н. І. Культурно-освітній комплекс регіону і його територіальна організація (на матеріалах Тернопільської області): автореф. дис... канд. геогр. наук: спец. 11.00.02 «Економічна та соціальна географія». Чернівці, 2005. 20 с.
6. Шепетівський будинок культури. Офіційний сайт. URL: <https://3840.com.ua/places/osvita/sekcyi-gurtki/67-mskiy-budinok-kulturi.html>
7. Шепетівський будинок культури у facebook. URL: <https://www.facebook.com/shepetivkaculture/>
8. Шепетівська міська рада. Відділ культури. URL: <https://shepetivka-rada.gov.ua/viddil-kulturi/#1522830900673-779844ef-4a07>

Неопубліковані документи:

9. Звіт Шепетівського МБК за 2020 рік. *Поточний архів Шепетівського МБК.*
10. Звіт Шепетівського МБК за 2019 рік. *Поточний архів Шепетівського МБК.*

References

1. Vytkaľov S. V. Rivnenshchyna: kulturno-mystetskyi potentsial v paradyhmakh suchasnosti : monohrafiia / Za red. prof. V.H.Vytkaľova. Rivne: PP DM. 2012. 416 s. Vin zhe: Vyshcha kul'turolohichna osvita v Ukraini: rehionalnyi dyskurs: na prykladi diialnosti kafedry ivent-industrii, kul'turolohii ta muzeiezhnavstva RDHU: monohr.-dovidk. vyd. Rivne : A. Brehin, 2021. 550 s., il.
2. Zadvornyi S. I. Terytorialna orhanizatsiia kulturno-mystetskoï sfery regionu (na materialakh Khmelnytskoi oblasti): dys...kand. ekon. nauk. Ternopil. nats. ped. un-t im. V. Hnatiuka, Ternopil, 2016, 246 s.
3. Malska M. P. Prostorovi systemy posluh (teoriia, metodolohiia, praktyka): monohrafiia. Kyiv : Znannia, 2009. 363 s.
4. Mezentssev K. V. Rehionalnyi rozvytok v Ukraini: suspilno-prostorova nerivnist i poliaryzatsiia: monohrafiia. Kyiv : DP «Print servis», 2014. 132 s.
5. Flinta N. I. Kulturno-osvitnii kompleks regionu i yoho terytorialna orhanizatsiia (na materialakh Ternopil'skoi oblasti): avtoref. dys... kand. heohr. nauk: spets. 11.00.02 «Ekonomichna ta sotsialna heohrafiia». Chernivtsi, 2005. 20 s.
6. Shepetivskyi budynok kul'tury. Ofitsiinyi sait. URL: <https://3840.com.ua/places/osvita/sekcyi-gurtki/67-mskiy-budinok-kulturi.html>
7. Shepetivskyi budynok kul'tury u facebook. URL: <https://www.facebook.com/shepetivkaculture/>
8. Shepetivska miska rada. Viddil kul'tury. URL: <https://shepetivka-rada.gov.ua/viddil-kulturi/#1522830900673-779844ef-4a07>
9. Zvit roboty Shepetivskoho MBK za 2020 rik. Potochnyi arkhiv Shepetivskoho MBK.
10. Zvit roboty Shepetivskoho MBK za 2019 rik. Potochnyi arkhiv Shepetivskoho MBK.

CULTURAL POTENTIAL OF THE REGION AS A FACTOR OF SEARCHING NEW FORMS OF ITS PRESENTATION

Lakida Anastasia – applicant for higher education II (master's) level specialty 028 «Management of socio-cultural activities», Rivne State Humanitarian University, Rivne

The role and significance of local club institutions in the system of cultural services are analyzed (on the example of the activity of the Shepetovka Municipal Complex of the Khmelnytsky Region); his creative potential is revealed through the prism of the results of the artistic groups of the institution. The importance of cultural and leisure activities in quarantine conditions is emphasized, which stimulates creative workers to look for new forms of work with the local population. The importance of professional training at the regional level is emphasized, as the modern club sphere does not function quite effectively through this indicator.

Key words: Shepetovka City House of Culture, cultural and leisure practice, epidemiological situation.

UDC 443.2.15

CULTURAL POTENTIAL OF THE REGION AS A FACTOR OF SEARCHING NEW FORMS OF ITS PRESENTATION

Lakida Anastasia – applicant for higher education II (master's) level specialty 028 «Management of socio-cultural activities», Rivne State Humanitarian University, Rivne

Actuality of theme. In modern conditions, given the complex pandemic and psychological situation, the role of cultural institutions, and especially – clubs with the local population. However, in small towns there is a problem of quality professional education of employees in these institutions, which is due to the insufficiently high level of functioning of this network.

Scientific search methodology. The article uses a number of methods, including a comparative method, content analysis, interviews, and a source database.

The scientific novelty of the research on the example of the activities of artistic groups of the local house of culture in Shepetivka, Khmelnytsky region, demonstrated an attempt to find new forms of cultural activity in pandemic conditions. The author emphasizes the importance of mastering the Internet resource, which in a crisis is perhaps the most effective means of cultural influence on the local population.

The practical significance of the study. Collected, processed and critically thought-out material can be used in further cultural and leisure practice of the club network, it can be the basis for its publication in the training system in the process of finding new forms of influence on the local population. It will also be useful for the network of secondary schools as a form of popularization of club activities for planning joint educational or leisure activities among the population.

Key words: Shepetivka City House of Culture, cultural and leisure practice, epidemiological situation.

Надійшла до редакції 10.11.2021 р.

ЗМІСТ

ВИТКАЛОВ С.В., ВИТКАЛОВ В.Г. НАУКОВИЙ ПОШУК У ЧАС ВІЙНИ : ЗАМІСТЬ ПЕРЕДМОВИ	3
Розділ I. ІСТОРИЧНА РЕТРОСПЕКТИВА КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО ПРОЦЕСУ	
НАЛИВАЙКО М. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО АВТЕНТИЧНОГО ТАНЦЮ	6
ПАСЛАВСЬКИЙ М. КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКЕ ЖИТТЯ ХРИСТИНОПОЛЯ (ЧЕРВОНОГРАДА)	
КІНЦЯ XVIII- XIX СТОЛІТЬ: СПРОБА ІСТОРИЧНОЇ РЕКОНСТРУКЦІЇ	12
КОСТЮКОВИЧ І. РІВНЕНЩИНА В СТРУКТУРІ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	17
РОМАНЕНКО К. СТАН КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ	
У ВИМІРАХ НОВИХ ПАРАДИГМ	23
ГЛИНЯНЧУК І. МУЗЕЙНА СПРАВА НА РІВНЕНЩИНІ : ДЕЯКІ СТОРІНКИ ІСТОРІЇ	28
УДОД К. «ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ» У СТРУКТУРІ КУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ	
(НА ПРИКЛАДІ БЕРЕЗНІВЩИНИ)	34
ПРИЛУЦЬКА О. «ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ» ЯК ФОРМА КУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ В	
РЕГІОНІ: НА ПРИКЛАДІ МАЛОЛЮБАШАНСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ	39
Розділ II. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ АСПЕКТ КУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
ЛУПІЙ Я. СУЧАСНІ ВІРТУАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ В КУЛЬТУРІ І ПРОБЛЕМИ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ	
ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ	47
ПІДЦЕРКОВНА Т. МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РЕГІОНІ	
В УМОВАХ СУЧАСНИХ СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	52
ПАНЧУК Н. ПОНЯТТЯ «БАЛЕТНА ДРАМАТУРГІЯ» : ГЕНЕЗА ТА ШЛЯХИ РОЗВИТКУ	56
ФІЛЯРОВСЬКА А. МУЗИЧНІ ФЕСТИВАЛІ РІВНЕНЩИНИ ЯК ЧИННИК ЗМІНИ СТАВЛЕННЯ	
ДО СФЕРИ ВІЛЬНОГО ЧАСУ	62
ЛАКІДА А. КУЛЬТУРНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РЕГІОНУ ЯК ЧИННИК ПОШУКУ НОВИХ ФОРМ	
ЙОГО ПРЕЗЕНТАЦІЇ	70
ЛОЙКО А. СПІВПРАЦЯ КЛУБНИХ УСТАНОВ ТА ОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ ІЗ СІМ'ЄЮ	
(З ДОСВІДУ ВИШНІВСЬКОЇ ОТГ КОВЕЛЬСЬКОГО РАЙОНУ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ)	76
МАРЧУК Л. ВІТЧИЗНЯНЕ ДОЗВІЛЛЯ В ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОМУ ВИМІРІ	81
СТЕПАНЮК І. РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ НАРОДНОГО ТАНЦЮ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ	85
СЕМЕНЮК Т., ГЛУЩУК О. ТЕАТРАЛІЗАЦІЯ ЯК КОМПОНЕНТ В ОРГАНІЗАЦІЇ ІВЕНТІВ	89
Розділ III. ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ	
КОБРИН Н. МОТИВАЦІЙНІ Й ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ	
ДІЯЛЬНОСТІ НА «СЛУХАННІ МУЗИКИ» В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА	95
СТЕПАНОВА Т. УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ТАНЕЦЬ ЯК ЗАСІБ	
НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ	101
ЧИЖ К. СУЧАСНІ ДІТИ : СПЕЦИФІКА ОРГАНІЗАЦІЇ РІЗНИХ ФОРМ РОБОТИ З НИМИ	107
ЛЕСКОВЕЦЬ К. ОРГАНІЗАЦІЯ ВІТЧИЗНЯНОГО ДОЗВІЛЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ	
ПОТРЕБАМИ ЯК ШЛЯХ ЇХ СОЦІАЛІЗАЦІЇ	114
Розділ IV. РЕЦЕНЗІЇ, ОГЛЯДИ, ПОВІДОМЛЕННЯ	
КЕПІН Д. ПЕРЕСОПНИЦЯ МУЗЕЙНА	121

CONTENTS

<i>VYTKALOV S., VYTKALOV V.</i> SCIENTIFIC SEARCH IN WAR: INSTEAD OF FOREWORD	3
<i>Part I. HISTORICAL RETROSPECTIVE OF THE CULTURAL AND ARTISTIC</i>	
PROCESS	
<i>NALYVAIKO M.</i> HISTORICAL ASPECTS OF THE UKRAINIAN AUTHENTIC DANCE DEVELOPMENT	6
<i>PASLAVSKY M.</i> CULTURAL AND ARTISTIC LIFE OF CHRISTINOPOL (CHERVONOGRAD) OF THE END OF THE EIGHTEENTH-XIX CENTURIES: AN ATTEMPT OF HISTORICAL RECONSTRUCTION	12
<i>KOSTIUKOVYCH I.</i> RIVNE REGION IN THE STRUCTURE OF SOCIO-CULTURAL ACTIVITY	17
<i>ROMANENKO K.</i> THE STATE OF CULTURAL LIFE OF THE DNIPROPETROVSK REGION IN THE DIMENSIONS OF NEW PARADIGMS	23
<i>HLYNIANCHUK I.</i> MUSEUM AFFAIRS IN RIVNE REGION: SOME PAGES OF HISTORY	28
<i>UDOD K.</i> MODERN CHILDREN : SPECIFICS OF ORGANIZATION OF DIFFERENT FORMS OF WORK WITH THEM	34
<i>PRYLUTSKA O.</i> «GREEN TOURISM» AS A FORM OF CULTURAL ACTIVITY OF THE POPULATION IN THE REGION: ON THE EXAMPLE OF MALOLIUBASHAN VILLAGE COUNCIL	39
<i>Part II. THEORETICAL AND METHODOLOGICAL ASPECT OF CULTURAL CREATIVITY</i>	
<i>LUPIY Y.</i> MODERN VIRTUAL COMMUNICATIONS IN CULTURE AND PROBLEMS OF SELF-REALIZATION OF CREATIVE PERSONALITY	47
<i>PIDTSERKOVNA T.</i> MANAGEMENT OF SOCIO-CULTURAL ACTIVITY IN THE REGION UNDER CONDITIONS OF MODERN SOCIAL TRANSFORMATIONS	52
<i>PANCHUK N.</i> THE CONCEPT OF «BALLET DRAMA» : GENESIS AND WAYS OF DEVELOPMENT	56
<i>FILIAROVSKA A.</i> RIVNE REGION MUSIC FESTIVALS AS A FACTOR OF ATTITUDE CHANGE TO THE FIELD OF LEISURE TIME	62
<i>LAKIDA A.</i> CULTURAL POTENTIAL OF THE REGION AS A FACTOR OF SEARCHING NEW FORMS OF ITS PRESENTATION	70
<i>LOIKO A.</i> COOPERATION OF CLUB INSTITUTIONS AND EDUCATIONAL INSTITUTIONS WITH THE FAMILY (FROM THE EXPERIENCE OF VYSHNIVSKA OTG KOVELSKY DISTRICT OF VOLYN REGION)	76
<i>MARCHUK L.</i> DOMESTIC LEISURE IN THE HISTORICAL AND CULTURAL	81
<i>STEPANIUK I.</i> REGIONAL FEATURES OF FOLK DANCE ON THE TERRITORY OF UKRAINE	85
<i>SEMENYUK T., GLUSHCHUK O.</i> THE ATREFICATION AS AN IMPORTANT COMPONENT IN THE ORGANIZATION OF EVENTS	89
<i>Part III. PEDAGOGICAL PROBLEMS OF MODERN HIGH SCHOOL</i>	
<i>KOBYRN N.</i> MOTIVATIONAL AND TECHNOLOGICAL ASPECTS OF EDUCATIONAL AND COGNITIVE ACTIVITIES AT «LISTENING TO MUSIC» IN THE CONTEXT OF MODERN SOCIETY	95
<i>STEPANOVA T.</i> UKRAINIAN FOLK DANCE AS A MEANS OF NATIONAL-PATRIOTIC EDUCATION	101
<i>CHYZH K.</i> MODERN CHILDREN: SPECIFICS OF ORGANIZATION OF DIFFERENT FORMS OF WORK WITH THEM	107

LESKOVETS K. ORGANIZATION OF DOMESTIC LEISURE FOR CHILDREN WITH SPECIAL NEEDS AS A WAY OF THEIR SOCIALIZATION	114
--	------------

Part IV. SUMMARIES, REVIEWS, REPORTS

KEPIN D. PERESOPNYTSYA MUSEUM	121
--	------------

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

АЛЬМАНАХ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА «АФІНА» КАФЕДРИ ІВЕНТ-ІНДУСТРІЙ,
КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА МУЗЕЄЗНАВСТВА РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ

ВИПУСК 21

Наукове редагування і коректура – *проф. Виткалов В.Г.*
Упорядкування, верстка та макет – *Виткалов С.В., Федорук Л.М.*
Відповідальний за випуск – *Виткалов В.Г.*

Підписано до друку 10.06.2022. Замовлення № 38/4.
Формат 60x84 1/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк.14.37. Наклад 100 прим.

Адреса редакції: м. Рівне, вул. С. Бандери, 12
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства. Тел. 0 (362) 63-42-62

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ: Альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри івент-індустрій,
культурології та музеєзнавства РДГУ. Вип. 21 / За ред. проф. В. Г. Виткалова. Рівне : РДГУ, 2021. 126 с.

*Свідотство про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації, серія КВ № 15561-4033 Р.
Зареєстрованого Міністерством юстиції України, наказ № 1489/5 від 18.08.2009 р.*

ISBN 978-966-8424-77-9

**ББК 71.0
УДК 08:168.522**

Видавничі роботи: ФОП Брегін А.Р
свідотство про державну реєстрацію ААБ № 750918 від 20.11.2012 р.
33009, м. Рівне, вул. Біла, 53, Г 2.
Адреса редакції: 33000, Україна, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12,
Рівненський державний гуманітарний університет,
Кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства